

سۇئال

مەسىھ ئىسا ئەلەيھىسسالام سەمىمىلىك بىلەن بىزنى قۇتقۇزۇشقا كەلگەن تۇرسا، نېمە ئۈچۈن مۇسۇلمانلار بۇنى ئىنكار قىلىشتا چىڭ تۇرىدۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

ئىخچام جاۋاب

مۇسۇلمانلار ئىسا ئەلەيھىسسالام كىرىستقا مىخلىنىپ ئۆلمىدى، قۇربانلىق، پىداكارلىق ۋە ئۈچ ئىلاھلىق يوق دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. شۇنىڭدەك خاتالىقنىڭ مىراس قالدۇرۇلىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيدۇ، چۈنكى ھېچ بىر كىشى يەنە بىر كىشىنىڭ خاتالىقىنى ئۈستىگە ئالمايدۇ، ۋە باشقىلار ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلمايدۇ. ئاللاھ تائالا تەۋبە قىلغانلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىدىغانلىقىنى ۋەدە قىلدى، گۇناھنىڭ مەغپىرەت بولۇشى خاتالىق سادىر قىلغۇچىنىڭ تەۋبە قىلىشى بىلەن بولىدۇ. ھەممىدىن مېھرىبان ۋە ياخشىلىق ئىگىسى بولغان ئاللاھ مەغپىرەتكە لايىقتۇر، قۇربانلىق ۋە كىرىستقا مىخلىنىش يوق، قان ئېقىتىش يوق، ئىسا ئەلەيھىسسالام ياراملىق ئەمەل ۋە ياخشى ئىشلارنىڭ مۇھىم ئىكەنلىكىنى تەكىتلىدى، ئىسا ئەلەيھىسسالامدىن ئۆزىنى پىدا قىلىش ئارقىلىق قەۋمنى خاتالىق، ناچار ئىشلاردىن خالاس قىلىدىغان ئىش سادىر بولمىدى.

تەپسىلىي جاۋاب**جدول المحتويات**

- [- پىدا قىلىشنىڭ مەنىسى.](#)
- [- ئۆزىنى پىدا قىلىش بارلىق ئىنسانلارنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈنمۇ؟.](#)
- [- بۇ ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ دەسلەپكى خاتالىقىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈنمۇ؟.](#)
- [- بۇ يەردە مىراس قالدۇرۇلغان خاتالىق بارمۇ؟.](#)
- [- ئاللاھ تەۋبە قىلغۇچىلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلامدۇ؟.](#)
- [- ئىسا ئەلەيھىسسالام ياراملىق ئەمەل ۋە ياخشى ئىشلارنىڭ مۇھىم ئىكەنلىكىنى تەكىتلىگەنمۇ؟.](#)

– پىدا قىلىشنىڭ مەنىسى.

خىرىتىيانلارنىڭ نەزىرىدە ئۆزىنى پىدا قىلىش ئېتىقادى ئاساسى قۇرۇلما بولۇپ، بۇ خىرىستىيانلارنىڭ نەزىرىدىكى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى كىرىستقا مىخلاش دېگەن سۆزدىن ئىبارەتتۇر، ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ئېتىقادى توغرا بولمىسىمۇ ئۇلار پۈتۈن دىيانىتىنى بۇنىڭغا ئامانەت قىلدى.

ئىنگىلىس كاردىنال مىننىڭ ئۆزىنىڭ "ئەبەدى كېھنۇت" ناملىق كىتابىدا مۇنداق دەيدۇ: "بۇ تەتقىقاتنىڭ مۇھىملىقى ھەيرانلىقنى يوشۇرمايدۇ، ھەقىقەتەن ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋاپاتى كىرىستقا ھەقىقىي مىخلىنىش بىلەن بولمىغان بولسا، بۇ ۋاقىتتا چىركاۋلارنىڭ ئېتىقادى تۈپ–يىلتىزىدىن يېمىرىلگەن بولىدۇ، چۈنكى ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۆلمىگەن بولسا، قۇربانلىق، قۇتۇلۇش ۋە ئۈچ ئىلاھلىق يوق بولىدۇ، بولس، ھەۋارىيۇنلار ۋە بارلىق چىركاۋلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇنى دەۋا قىلىدۇ، يەنى ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۆلمىسە قىيامەت بولمايدۇ دېگەننى دەۋا قىلىدۇ".

بولسىنىڭ بېكىتكىنىمۇ: ئەگەر ئىسا ئەلەيھىسسالام تۇرمىسا، بىزنىڭ ۋەز–نەسىھەتلىرىمىز بىكار دۇر شۇنداقلا ئىمانىمىزمۇ بىكار دۇر". [كورنئۇس 1-توم 14-15-بەت].

شۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلار ئۈچ ئىلاھلىق ھەققىدىكى سۆزلىرىدە پۇتلىشىپ قالمىدى، ئۇنىڭ مەنىسىدىمۇ شۇنداق بولدى، ئۇلار بۇ قاراش بىلەن "ئەھدى قەدىم" دېگەن كىتابىدا بېكىتىلگەن تەۋھىد قارىشىنىڭ ئارىسىنى قانداق مۇۋاپىقلاشتۇرىدۇ؟. بۇنىڭ ئۈچۈن [12628](#)–نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

شۇنىڭدەك، ئۇلارنىڭ ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ كىرىستقا مىخلىنىشقا ئالاقىدار بولغان تەپسىلى ۋەقەلىكتىمۇ قالايمىقانچىلىق، ئادىشىپ قىلىش بار، بۇ ئۇلارنىڭ ئۆزىنى پىدا قىلىش دېگەن سۆزىنىڭ ئەسلى–ئاساسى بولۇپ، ئۇلار بۇنى كىرىستقا مىخلىنىشنىڭ سەۋەبى دەپ ئېتىبارغا ئالىدۇ.

بىز دەيمىزكى: ئاللاھنىڭ دەرگاھىدىن نازىل قىلىنغان ۋەھىننىڭ نۇرىدىن چەتنەپ كەتكەن ھەر قانداق بىر ئىنسانغا مۇشۇنداق قالايمىقانچىلىق كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ قالايمىقانچىلىقى پىدا ئەقىدىسىدە بولغان.

– ئۆزىنى پىدا قىلىش بارلىق ئىنسانلارنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈنمۇ؟.

ئۆزىنى پىدا قىلىش بارلىق ئىنسانلارنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈنمۇ؟ دېگەن بۇ مەسىلىدە، يۈھەننا ئېيتقاندا: ھەممىگە ياخشىلىق قىلغۇچى يەسۇئ مەسىھ ئاتىنىڭ يېنىدا شاپائەت قىلىدۇ، بۇ يالغۇز ئۇنىڭ خاتالىقى ئۈچۈن ئەمەس بىزنىڭ خاتالىقلىرىمىزنىڭ كاپارىتى بولىدۇ، بەلكى پۈتۈن ئالەمنىڭ خاتالىقىنىڭ كاپارىتى بولىدۇ. [بىرىنچى يۈھەننانىڭ مەكتۇبى 2-توم 2-بەت].

ياكى ئۇ پەقەت ئۆزىگە ئىشەنگەن ۋە تايانغان كىشىگە خاس بولىدۇ. يەنى ئۆزىگە ئىشەنگەن ۋە تايانغان كىشى قۇتۇلىدۇ، ئۆزىگە ئىشەنمىگەن كىشى قۇتۇلالمايدۇ، جازالىنىدۇ. [مىرقىس 16-توم 16-بەت].

ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ سىيرەتلىرى ۋە سۆزلىرىنى ئويلانغاندا، ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋىتىنىڭ ئىسرائىل ئەۋلادلىرى ئۈچۈن بولغانلىقىنى ئېنىق كۆرىدۇ، ئۇ ئۆزىنىڭ دەۋەت يوللىرىدا شاگىرتلىرىنى ئىسرائىل ئەۋلادلىرىنىڭ غەيرىنى دەۋەت قىلىشتىن چەكلىگەن، شۇنىڭغا كۆرە قۇتۇلۇشمۇ ئۇلارغا خاس بولىدىغانلىقى زۆرۈر بولىدۇ، شۇنىڭدەك، كەنئانلىق ئايالنىڭ ۋەقەلىكىمۇ بۇنى كۈچلەندۈرىدۇ، ئۇ ئايال ئىسا ئەلەيھىسسالامغا: «ئى ئۇلۇغ زات، ئى داۋۇدنىڭ ئوغلى! ماڭا شەپقەت قىلسىلا، قىزىم بەك ئەقلىدىن ئېزىپ كەتتى دېگەندە، ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۇ ئايالغا بىر ئېغىز سۆز قىلمايدۇ، شاگىرتلىرىدىن بىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: بۇ ئايال ئارقىمىزدىن بەك توۋلاپ كەتتى، ئۇنىڭغا جاۋاپ بەرگەن بولسىلىرى دېگەندە، ئىسا ئەلەيھىسسالام: مەن پەقەت خاراپ بولغان، ئازغۇن ئىسرائىل ئائىلىسىگە ئەۋەتىلدىم دەپ جاۋاپ بەرگەن، ئۇ ئايال كېلىپ ئىسا ئەلەيھىسسالامغا سەجدە قىلىپ: ئى ئۇلۇغ زات! ماڭا ياردەم قىلسىلا دېگەندە، ئىسا ئەلەيھىسسالام: ئەۋلادلارنىڭ نېنىنى ئىتقا تاشلاپ بېرىش ياخشى ئىش ئەمەس دېگەن». [ئىنجىل مەتتە 15-توم 22-26-بەت].

ئىسا ئەلەيھىسسالام كەنئانلىق ئايالنىڭ قىزىغا شىپالىق ئاتا قىلىشقا قادىر تۇرۇپ ئۇنىڭغا شىپالىق ئاتا قىلمىغان تۇرسا، قانداقمۇ بارلىق ئىنسانلار ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلىشقا تۇرىدۇ؟!

– بۇ ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ دەسلەپكى خاتالىقىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈنمۇ؟.

بۇ ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ دەسلەپكى خاتالىقىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن خاسمۇ ياكى بىزنىڭ ھەممىمىزنىڭ خاتالىقلىرىمىز ئۈچۈن ئومۇممۇ؟.

ھېچ بىر كىشى يەنە بىر كىشىنىڭ خاتالىقىنى ئۈستىگە ئالمايدۇ، ۋە باشقىلار ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلمايدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: **وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَآ لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ** تەرجىمىسى: «ھېچبىر گۇناھكار ئادەم بىراۋنىڭ گۇناھىنى ئۈستىگە ئالمايدۇ، گۇناھى ئېغىر بىر ئادەم باشقا بىراۋنى ئۆز گۇناھىنى ئۈستىگە ئېلىۋېلىشقا چاقىرسا، ئۇ يېقىن تۇغقىنى بولغان تەقدىردىمۇ، ئۇنىڭ گۇناھىدىن ئازراق نەرسىنى ئۈستىگە ئېلىۋالمايدۇ، سەن پەقەت پەرۋەردىگارىنى كۆرمەي تۇرۇپ ئۇنىڭدىن قورقىدىغانلارنى، نامازنى ئادا قىلىدىغانلارنى ئاگاھلاندۇرسەن، كىمكى (گۇناھلاردىن) پاكلىنىدىكەن، ئۇ ئۆزى ئۈچۈن پاكلىغان بولىدۇ. ئاخىر قايتىدىغان جاي ئاللاھنىڭ دەرگاھىدۇر» [سۈرە پاتىر 18-ئايەت].

سىلەرنىڭ مۇقەددەس كىتابىڭلارنىڭ تېكىستىمۇ بۇنى بېكىتىدۇ: "خاتالىق سادىر قىلىپ ئۆلگەن جان، باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى

ئۆز ئۈستىگە ئالمايدۇ، ئوغۇل ئاتىسىنىڭ خاتالىقىنى ئۈستىگە ئالمايدۇ، ئاتا ئوغلىنىڭ خاتالىقىنى ئۈستىگە ئالمايدۇ، ياخشىلىق قىلغۇچىنىڭ ياخشىلىقى ئۆزىگە بولىدۇ، يامانلىق قىلغۇچىنىڭ يامانلىقىمۇ ئۆزىگە بولىدۇ. [ھىزقىيال 18-توم 20-21-بەت].

– بۇ يەردە مىراس قالدۇرۇلغان خاتالىق بارمۇ؟

بۇ يەردە مىراس قالدۇرۇلغان خاتالىق يوق: "ئەگەر مەن كېلىپ ئۇلار بىلەن سۆزلەشمىگەن بولسام ئۇلار گۇناھ قىلمىغان بولاتتى، ھازىر ئۇلارنىڭ خاتالىقىنىڭ ھېچ ئۈزۈرسى يوق، ئەگەر مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچكىم قىلمىغاندەك ئىشلارنى قىلمىغان بولسام، ئۇلار گۇناھ قىلمىغان بولاتتى، لېكىن ئۇلار مېنىڭ نېمە ئىش قىلغانلىقىمنى كۆردى، شۇنىڭ بىلەن بىرگە مېنى ئۆچ كۆردى ۋە ئاتامنى ئۆچ كۆردى". [يۇھەننا 15-توم 22-24-بەت].

بۇ يەردە خاتالىق بولغان ۋاقىتتا، مەيلى ئۇ خاتالىق ئىنسان ئۆزى قىلغان خاتالىق بولسۇن ياكى ئادەم ئەلەيھىسسالامدىن مىراس قالغان خاتالىق بولسۇن ياكى ئۇنىڭدىن باشقا ئاتىلىرىدىن قالغان خاتالىق بولسۇن، نېمە ئۈچۈن بۇ خاتالىقلار تەۋبە بىلەن ئۆچۈرۈلگۈچى بولمايدۇ؟!

خاتالىقتىن تەۋبە قىلغۇچى تەۋبە قىلغان ۋاقىتتىكى ئاسمان ئەھلى، پادىچى ئۆزىنىڭ يوقۇتۇپ قويغان قوچقىرىنى تىپىۋالغاندا خۇرسەن بولغاندىنمۇ، تىللاسىنى يوقۇتۇپ قويغان ئايال تىللاسىنى تىپىۋالغاندا خۇرسەن بولغاندىنمۇ ۋە ئاتا ئۆزىنىڭ قېچىپ كەتكەن ئوغلى قايتىپ كەلگەندە خۇرسەن بولغاندىنمۇ بەكرەك خۇرسەن بولىدۇ، پەقەت خاتالىق سادىر قىلغۇچىنىڭ بىرىنىڭ قىلغان تەۋبىسى بىلەن ئاسمان ئەھلى بۇ قەدەر خۇرسەن بولىدىغان بولسا، تەۋبىگە ئېھتىياجى بولمىغان توقسەن توققۇز كىشىنىڭ تەۋبىسى بىلەن قانچىلىك خۇرسەن بولۇپ كېتەر! [ئىنجىل لوقا 15-توم 1-31-بەت].

– ئاللاھ تەۋبە قىلغۇچىلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلامدۇ؟

ئاللاھ تائالا تەۋبە قىلغانلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىدىغانلىقىنى ۋەدە قىلدى، يامانلىق قىلغۇچى ئۆزىنىڭ قىلغان بارلىق خاتالىقلىرىدىن قايتسا، بارلىق پەرز ئەمەللەرنى مۇھاپىزەت قىلىپ ئۆز لايىقىدا ئەمەل قىلسا، ئادىل بولسا ئەبەدىي گۈزەل ھاياتتا ياشايدۇ، ئۇنىڭ ئىلگىرى قىلغان خاتالىقلىرى تىلغا ئېلىنمايدۇ، ھايات ۋاقتىدا قىلغان ياخشى ئەمەللىرى تىلغا ئېلىنىدۇ. [ھىزقىيال 18-توم 21-23-بەت].

يەنە [ئىشئىيا 7-توم 55-بەتكە قارالسۇن].

خاتالىقلىرىغا تەۋبە قىلماستىن، يارام ئەمەللەرنى قىلماستىن ئۆز نەسىبىگە تايىنىۋېلىش ئەقىلسىزلىكنىڭ بىر تۈرىدۇر. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئەمەلى كىچىكتۈرۈپ قويغان ئادەمنى نەسىبى ئېلگىرى قىلالمايدۇ» يەنى نەسىبى ئېسىل بولسىمۇ ياراملىق ئەمەل قىلمايدىكەن، ئېسىل نەسىبىنىڭ پايدىسى بولمايدۇ. [سەھىھ مۇسلىم 2699-ھەدىس]. بارلىق

پەيغەمبەرلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمىتى، سالامى بولسۇن.

سىلەرگىمۇ يۈھەننا مەئمەدان شۇنداق تەلىم بەرگەن: "ئى يىلاننىڭ ئەۋلادلىرى! بىلىڭلاركى، ئاللاھنىڭ غەزىبىدىن قېچىپ كىتەلمەيسىلەر! كۆڭلۈڭلاردا: بىز ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋلادلىرى دەپ ئويلاپ قالماڭلار، سىلەرگە دېسەم: ئاللاھ تائالا ھەقىقەتەن مۇشۇ تاشلاردىن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋلادلىرىنى قىلىشقا ئەلۋەتتە قادىردۇر، ھە مانا دەرەخ يىلتىزغا پالتا چۈشتى، ھەر قانداق دەرەخ كېسىۋېتىلسە، ئۇ ھېچ مۇۋە بەرمەيدۇ، بەلكى ئوتۇن بولۇپ ئوتقا تاشلىنىدۇ". [مەتتا 3-توم 7-11-بەت].

گۇناھنىڭ مەغپىرەت بولۇشى خاتالىق سادىر قىلغۇچىنىڭ تەۋبە قىلىشى بىلەن بولىدۇ، ھەممىدىن مېھرىبان، ياخشىلىق ئىگىسى بولغان ئاللاھ مەغپىرەتكە لايىقتۇر، قۇربانلىق ۋە كىرىستقا مىخلانۇش يوق، قان ئېقىتىش يوق، بۇ قاراشنى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ مۇقەددەس كىتاپلىرىدا بېكىتكەن: مەن قۇربانلىقنى مەقسەت قىلمايمەن بەلكى رەھمەتنى مەقسەت قىلىمەن، مەن ياخشىلارغا دۇئا قىلىش ئۈچۈن كەلمىدىم، بەلكى خاتالىق سادىر قىلغۇچىلارنى تەۋبە قىلىشقا چاقىرىش ئۈچۈن كەلدىم. [ماتتا 9-توم 13-بەت].

شۇنىڭ ئۈچۈن بولسۇن مۇنداق دەيدۇ: "گۇناھى مەغپىرەت قىلىنغان، خاتالىقى يوشۇرۇلغان كىشىلەرگە خوش-مۇبارەك بولسۇن. رەببى تەرىپىدىن خاتالىقى ئۈچۈن ھېساپ ئېلىنمايدىغان كىشىگە خوش-مۇبارەك بولسۇن". [ئىنجىل رۇمىيە 4-توم 7-8-بەت].

بىزنىڭ ئاللاھ تائالاغا شەكسىز ئىمانىمىز بىلەن ئەگەر ئاللاھ تائالا بەزى بەندىلىرىنى خاتالىقتىن تەۋبە قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرىسا ئېدى، بۇ ئۇلارغا ئېغىر كەلمەيتتى ۋە ئاللاھ تائالا بەندىلىرىگە قىلغان ياخشىلىقى ۋە رەھمىتىگىمۇ زىت كەلمەيتتى، ئىسرائىل ئەۋلادلىرى ئاللاھ تائالانى ئوچۇق كۆرۈشنى تەلەپ قىلغاندا، ئۇلارنىڭ بەزىسى بەزىسىنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرىدى، بۇ ئىش ئۇ ۋاقىتتا بىر ئادەمنىڭ يەنە بىر ئادەمنى ئۆلتۈرۈشى بولماستىن بەلكى ئىنسان ئۆزىنىڭ خاتالىقى سەۋەبىدىن ئۆزىنى ئۆلتۈرۈشى ئېدى، ھەرگىزمۇ باشقىلارنىڭ خاتالىقى بىلەن ئۆلتۈرۈشى ئەمەس ئېدى. ئاللاھ تائالا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆمىتىگە رەھمەت قىلىپ ئۇلاردىن بۇنداق ئېغىرچىلىقلارنى بىكار قىلىۋەتتى.

ھەر بىر ئىنسان ئۆزىنىڭ قىلغان ئىشىنىڭ مەسئۇلىتىنى ئۈستىگە ئالىدۇ دېگەن دەلىل، گۇناھنى مىراس قالدۇرۇش نەزىرىسىنى بىكار قىلىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: **مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ** **الْعَبِيدِ** تەرجىمىسى: «كىمكى ياخشى ئىش قىلىدىكەن، پايدىسى ئۆزىگىدۇر، كىمكى يامان ئىش قىلىدىكەن زىيىنىمۇ ئۆزىگىدۇر. پەرۋەردىگارنىڭ بەندىلەرگە زۇلۇم قىلغۇچى ئەمەستۇر» [سۇرە پۇرسىسەت 46-ئايەت].

ئاللاھ تائالا يەنە مۇنداق دەيدۇ: **كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِيْنَةً** تەرجىمىسى: «ھەر ئىنسان قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن (دوزاختا) مەھبۇستۇر» [سۇرە مۇددەسسەر 38-ئايەت].

يەنە مۇنداق دەيدۇ: وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ، إِنَّ تَعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرَ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ، قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ، لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ تەرجىمىسى: «سەن ھەممە نەرسىدىن خەۋەردارسەن، ئەگەر ئۇلارغا ئازاب قىلساڭ، ئۇلار سېنىڭ بەندىلىرىڭدۇر (ئۇلارنى خالىغىنىڭچە تەسەررۇپ قىلسەن). ئەگەر ئۇلارغا مەغپىرەت قىلساڭ، سەن (ئىشىڭدا) غالىب، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇرسەن»، ئاللاھ ئېيتىدۇ: «بۇ كۈن (يەنى قىيامەت كۈنى) راستچىلارنىڭ راستچىللىقى ئۆزىگە پايدا قىلىدىغان كۈندۇر، ئۇلار ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەردە مەڭگۈ قالىدۇ، ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولىدۇ، ئۇلار ئاللاھتىن مەمنۇن بولىدۇ، بۇ زور بەختتۇر»، ئاسمانلارنىڭ، زېمىننىڭ ۋە ئۇلاردىكى پۈتۈن مەۋجۇداتنىڭ ئىگىدارچىلىقى ئاللاھقا مەنسۇپتۇر، ئاللاھ ھەر نەرسىگە قادىردۇر» [مائىدە سۈرىسى 116-120-ئايەتكىچە].

سىلەرنىڭ مۇقەددەس كىتابىڭلاردا مۇنداق كەلگەن: "جازالانماسلىق ئۈچۈن جىنايەت سادىر قىلماڭ، ئۆزىڭىزگە ھۆكۈم قىلىنماسلىق ئۈچۈن باشقىلارغا ھۆكۈم قىلماڭ" [مەتتا 7-توم 1-2-بەت].

"ئىنساننىڭ ئوغلى ئاتىسىنىڭ ئۇلۇغلىقى بىلەن پەرىشتىلەر بىلەن بىرگە كېلىدۇ، ئۇ ۋاقىتتا ھەر بىرى ئۆزىنىڭ قىلمىشىغا كۆرە جازا-مۇكاپاتلىنىدۇ". [مەتتا 16-توم 27-بەت].

– ئىسا ئەلەيھىسسالام ياراملىق ئەمەل ۋە ياخشى ئىشلارنىڭ مۇھىم ئىكەنلىكىنى

تەكىتلىگەنمۇ؟.

ئىسا ئەلەيھىسسالام ياراملىق ئەمەل ۋە ياخشى ئىشلارنىڭ مۇھىم ئىكەنلىكىنى تەكىتلەپ ئەسھابلىرىغا مۇنداق دېگەن: "ماڭا ئى رەببىم! ماڭا ئى رەببىم! دېگەن ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئەرىشنىڭ پادىشاھلىقىغا كىرمەيدۇ، بەلكى ئەرىشتىكى ئاتىنىڭ ئىرادىسى بويىنچە ئىش قىلغان ئىنسان كىرىدۇ، ئاشۇ كۈندە نۇرغۇن كىشىلەر ماڭا: ئى رەببىم! ئى رەببىم! سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن خەۋەر بەرمىدۇقمۇ، سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن شەيتانلارنى چىقارمىدۇقمۇ؟، سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن نۇرغۇن كۈچ-قۇۋۋەتلەرنى قىلمىدىقمۇ؟ دەيدۇ، ئۇ ۋاقىتتا مەن ئۇلارغا ۋاقىرلاپ: مەن سىلەرنى قەتئى بىلمەيمەن، ئى گۇناھ-مەسىيەت قىلغۇچىلار مەندىن يىراق بولۇڭلار دەيمەن". [مەتتا 7-توم 20-21-بەت].

يۇقىرىدىكى سۆزىگە ئوخشاش: ئىنسان ئوغلىنى پەرىشتىلەرگە ئەۋەتىدۇ، تەختى ئاستىدا گۇناھ-مەسىيەت قىلغان، پۇتلىكاشاڭ پەيدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى جۇغلايدۇ، ئۇلارنىڭ دوزاخنىڭ ئوچىقىغا تاشلايدۇ". [مەتتا 13-توم 41-42-بەت].

ئۇلارغا گۇناھتىن ئۇلارنى خالاس قىلىدىغان پىدىيە توغرىسىدا سۆزلىمىدى.

قىيامەت كۈنى نىجاتلىققا ئېرىشىدىغانلار بولسا ئۇلار پەقەت ياخشى ئەمەل قىلغانلاردۇر، يامان ئىش قىلغۇچىلار بولسا جەھەننەمگە تاشلىنىدۇ، ئۇلارنى مەسىھ ياكى باشقا بىرى بىلەن جەھەننەمدىن قۇتقۇزۇش بولمايدۇ.

قىيامەت كەلگەندە ياخشى ئەمەل قىلغانلار ھاياتنىڭ تېرىلىشىگە چېقىدۇ، يامان ئەمەل قىلغانلار گۇناھنىڭ تېرىلىشىگە چېقىدۇ. [يوھاننا 5-توم 28-28-بەت].

ئىنساننىڭ ئوغلى كاتتىلىقتا، بارلىق پەرىشتىلەر بىلەن كەلگەندە، ئەۋلىيالار ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولىدۇ، شۇ ۋاقىتتا ئۆزىنىڭ ئۇلۇغلىقى بىلەن كۇرسىدا ئولتۇرىدۇ... ئاندىن كېيىن سول تەرەپتىكىلەر: ئى لەنەت قىلىنغۇچىلار! مەندىن يىراق كېتىڭلار، ئىبلىس ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە تەييار قىلغان ئەبەدىلىك دوزاخقا كېتىڭلار دەيدۇ. [مەتتا 25-توم 31-42-بەت].

مەسىھ ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: "ئى چاياننىڭ ئەۋلادى بولغان يىلانلار! جەھەننەمنىڭ ئازابىدىن قانداق قاچىسىلەر؟". [مەتتا 23-33-بەت].

ئودىلىپ ھىرنىڭ ئۆزىنى پىدا قىلىپ قۇتقۇزۇش ئىددولوگىيىسىدىن خالى بولغان شاگىرتنىڭ رسالىسىنى مۇلاھىزە قىلىدۇ، بەلكى ئۇنى يەقۇپنىڭ رسالىسىدە كەلگەندەك: قۇتۇلۇشنى ئەمەل بىلەن مۇناسىۋەتلىك قىلىدۇ. قېرىنداشلىرىم: بىر كىشى: ئۇنىڭ ئىمانى بار دېسە لېكىن ئۇنىڭ قىلغان ئەمەلى يوق دېسە، قۇرۇق ئىمان ئۇنى قۇتقۇزۇشقا قادىر بولالامدۇ؟، ئەمەل بولمىغان ئىمان ئۆز زاتىدا ئۆلۈك ھېساپلىنىدۇ، يەنى ئەمەلسىز ئىمان ئۆلۈكتۇر. [يەقۇپ 2-توم 14-20-بەت. يەنە 1-توم 22-بەت، 1-توم 27-بەتكە قارالسۇن].

بىترىس مۇنداق دەيدۇ: "مېنىڭ قارىشىمچە ئاللاھ تائالا ھەقىقەتتە بىر ئادەمنى يەنە بىر ئادەمدىن ئارتۇق قىلمايدۇ، كىمكى قايسى ئۆممەتتىن بولسۇن ئاللاھتىن قورقسا، ياخشى ئەمەل قىلسا، ئۇ ئەمەل ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا قوبۇل قىلىنىدۇ". [رسالە ئەمەللىرى 10-توم 34-35-بەت].

مەسىھنىڭ ۋە ھەۋارىيۇنلارنىڭ سۆزلىرىدە بۇنداق مىساللار بەك كۆپ كېلىدۇ.

ئاللاھ تائالا ھەقىقەتەن راست ئېيتقۇچىدۇر: **يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ** تەرجىمىسى: «ئى ئىنسانلار! سىلەرنى بىز ھەقىقەتەن بىر ئەر، بىر ئايالدىن، (ئادەم بىلەن ھەۋۋادىن ئىبارەت) بىر ئاتا بىر ئانىدىن ياراتتۇق، ئۆز ئارا تونۇشۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلەرنى نۇرغۇن مىللەت ۋە ئۇرۇق قىلدۇق، ھەقىقەتەن ئەڭ تەقۋادار بولغانلىرىڭلار ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ئەڭ ھۆرمەتلىك ھېسابلىنىسىلەر (يەنى كىشىلەرنىڭ بىر-بىرىدىن ئارتۇق بولۇشى نەسەب بىلەن ئەمەس، تەقۋادارلىق بىلەن بولىدۇ)، ئاللاھ ھەقىقەتەن ھەممىنى بىلگۈچىدۇر، ھەممىدىن خەۋەرداردۇر» [سۇرە ھۇجۇرات 13-ئايەت].

ھەيران قالارلىق ئىش: بولسىنىڭ ئۆزى قانۇننى بۇزدى، ئەمەلنىڭ پايدىسى بولمايدىغانلىقىنى، قۇتۇلۇشنىڭ پەقەت ئىمان بىلەن

بولدىغانلىقىنى ئىلان قىلدى، ئۇنىڭ ئۆزى باشقا بىر مۇناسىۋەتتە ياخشى ئەمەلنىڭ مۇھىم ئىكەنلىكىنى تەكىتلەپ مۇنداق دەيدۇ: "ئىنسان ئۆزىنىڭ تېرىغان نەرسىسىنى ئۆزى ئورايدۇ، ياخشى ئىش قىلغان ئادەم زىيان تارتمايدۇ، بىز ئۇنىڭ مەھسۇلىنى ۋاقتى كەلگەندە يېغىۋالىمىز". [غەلاتىيە 6-توم 7-بەت].

يەنە مۇنداق دەيدۇ: "ھەر بىر ئىنسان ئۆزىنىڭ ھېرىپ-چارچىشىنىڭ ھېساۋىغا كۆرە ئۇنىڭ ئەجىر-ساۋابىنى ئالىدۇ". [كورىنتۇس (1) 3-توم 8-بەت].

مۇشۇ مەسىلە توغرىسىدا كەڭ دائىرىدە مەلۇمات ھاسىل قىلىش ئۈچۈن د. مۇنزر سەققارنىڭ: "مەسىھ كىرىستقا مىخلىنىپ بىز ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلدىمۇ؟" ناملىق ئەسىرىگە قارالسۇن.

شۇنداق سىزنىڭ ئالدىڭىزدا بۇ زىيەت ھەققىدە پەقەت چۈشەنچىڭىزنى، ئەقلىڭىزنى ۋە ئۆزىڭىزنى يالغان ئۆمىدلەر بىلەن كېسەل قىلىشنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش بار، خۇددى ئۈچلۈك ئېتىقادى ۋە تەۋھىد ئېتىقادىدا قىلغىنىڭىزغا ئوخشاش قىلىشتۇر، "ج. ر. سىتۇت" ئۆزىنىڭ "ئەسلى خىرىستىيانلىق" ناملىق سىزگە نەسىھەت قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: "مەن ئوچۇق ئېتىراپ قىلىشتىن ئىلگىرى ئەسلى تېمىغا ئۆتمەيمەن، ئۇنىڭدىن نۇرغۇن ئىشلار يوشۇرۇن سىر ھالەتتە قالىدۇ، ۋاي ئېسىت! بىزنىڭ ئاجىز ئەقلىمىز قانداق قىلىپ ئۇنى تولۇق ئىدراك قىلالمايدۇ، بۇنىڭ ئۈچۈن چوقۇم پەردە ئېچىلىدىغان، بارلىق تېپىشماقلار يېشىلىدىغان، مەسىھ ئەينەن كۆرۈنىدىغان بىر كۈن كېلىدۇ!!".

مەسىھنى بىزنىڭ خاتالىقلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلىپ تۇرۇپ، ئاللاھنىڭ مەسىھنىڭ شەكلىگە چۈشىشى قانداق مۇمكىن بولىدۇ؟، بۇ مەن جاۋاب بېرەلمەيدىغان بىر ئىش، لېكىن ئەلچىنىڭ ئۆزى بۇ ئىككى ھەقىقەتنى بىر-بىرىنىڭ يېنىدا قويدۇ، مەن بۇ پىكىرنى يەسۇئى ناسىرى قوبۇل قىلغاندەك تامامەن قوبۇل قىلىمەن، ئۇ بىر شەخستە ئىنسان ۋە ئىلاھتۇر، بىز بىر زىددىيەتنى ھەل قىلىشقا ياكى بۇ سىرلىق شېپىرنى ئاجرىتىشقا قادىر بولالمىساقمۇ، بىزگە لايىق بولىدىغىنى: مەسىھ ۋە ئۇنىڭ شاگىرتى ئىلان قىلغاندەك، ئۇ بىزنىڭ خاتالىقلىرىمىزنى ئۈستىگە ئالدى دېگەن ھەقىقەتنى قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك بولىدۇ. [مەسىھىيەتنىڭ ئەسلى 110-121-بەت، د. سەئۇد خەلەپتىن "يەھۇدى ۋە خىرىتىيان" 238-بەتتىن نەقل قىلىندى].

شۇنداق يېقىندا بىزمۇ ۋە سىلەرمۇ كۆرىسىلەر، مەسىھ بولسا يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك، ئاللاھ تائالاغا يېقىن بولغان بەندىلەردىن بىرىدۇر، ئاللاھنىڭ ئەلچىسى ۋە پەيغەمبىرىدۇر، شۇ كۈندە پەردە ئېچىلىدۇ، مەسىھ ئاللاھنى قويۇپ ئۆزىنى ئىلاھ قىلىۋالغانلاردىن ياكى ئۆزى دېگەنمىگەن سۆزنى ئۆزىگە نىسبەت بەرگەنلەردىن ئادا - جۇدا بولىدۇ. سىلەر ئۇ ۋاقتىنى ئەلۋەتتە بىلىسىلەر، ئۇ يەردە تېپىشماق ياكى سىر-ئەسرارلار بولمايدۇ: بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالِ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ أَنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمَ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ، مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ تَهْرَجِمْسِي: «ئۆز ۋاقتىدا ئاللاھ ئېيتتى: «ئى مەريەم ئوغلى**

ئىيسا! سەن كىشىلەرگە، ئاللاھنى قويۇپ مەن بىلەن ئانامنى ئىككى ئىلاھ قىلىۋېلىڭلار، دېدىڭمۇ؟» ئىيسا ئېيتتى: (رەببىم!) شەنىڭگە لايىق ئەمەس نەرسىلەردىن سېنى پاك دەپ ئېتىقاد قىلىمەنكى، ماڭا ئېيتىشقا تېگىشلىك بولمىغان سۆزلەرنى مەن ئېيتمايمەن. ئەگەر مەن بۇ سۆزنى ئېيتقان بولسام، ئۇنى سەن چوقۇم بىلسەن (يەنى مېنىڭ ئۇنداق دېمىگەنلىكىم ساڭا مەلۇملۇق). سەن مېنىڭ زاتىدىكىنى بىلسەن، مەن سېنىڭ زاتىڭدىكىنى بىلمەيمەن، سەن غەيبلەرنى ناھايىتى ئويدان بىلسەن، مەن ئۇلارغا پەقەت سەن مېنى ئېيتىشقا بۇيرۇغان سۆزنى، يەنى مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ۋە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارلىرى بولغان ئاللاھقا ئىبادەت قىلىڭلار، دېدىم. مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغان مۇددەتتە، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى كۆزىتىپ تۇرغان ئىدىم، مېنى قەبىزى روھ قىلغىنىڭدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى سەن كۆزىتىپ تۇرغان ئىدىڭ، سەن ھەممە نەرسىدىن خەۋەردار سەن، ئەگەر ئۇلارغا ئازاب قىلساڭ، ئۇلار سېنىڭ بەندىلىرىڭدۇر (ئۇلارنى خالىغىنىڭچە تەسەررۇپ قىلسەن). ئەگەر ئۇلارغا مەغپىرەت قىلساڭ، سەن (ئىشىڭدا) غالىب، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇرسەن» [سۈرە مائىدە 116-120-ئايەتكىچە].

ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىشتىن ئىلگىرى بۇنىڭدىن توختاپ تېپىشماقمۇ بولمىغان ۋە پەردە بولمىغان ئوچۇق بولغان ئورتاق سۆزگە قايتىش كېرەك. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ** تەرجىمىسى: «ئى ئەھلى كىتاب! (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) پەقەت ئاللاھقا ئىبادەت قىلىش، ئاللاھقا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەسلىك، ئاللاھنى قويۇپ بىر - بىرىمىزنى خۇدا قىلىۋالماسلىقتەك ھەممىمىزگە ئورتاق بولغان بىر سۆزگە (يەنى تەۋھىدئەقىدىسىگە) كېلىڭلار» دېگەن، ئەگەر ئۇلار يۈز ئۆرۈسە (يەنى بۇنى قوبۇل قىلمىسا): «(ئى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار جامائەسى!) بىزنىڭ مۇسۇلمان ئىكەنلىكىمىزگە گۇۋاھ بولۇڭلار» [سۈرە ئال ئىمران 64-ئايەت].

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.